

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

w sprawie **radcy prawnego S. P.**

obwinionego o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 28 grudnia 2023 r.

kasacji wniesionej przez radcę prawnego K. B. - pełnomocnika pokrzywdzonego Banku S.A.

od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 24 kwietnia 2023 r., sygn. akt [...], uchylającego orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] z dnia 30 czerwca 2022 r., sygn. akt [...] i umarzającego postępowanie

oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a wydatkami postępowania kasacyjnego w kwocie 20 zł. (dwadzieścia złotych) obciąża pokrzywdzonego Bank S.A.

UZASADNIENIE

Radca prawny S. P. został obwiniony o to, że dopuścił się nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego przez przesłanie w dniu 28 grudnia 2017 r. nieszyfrowanym mailem uprzednio przygotowanych materiałów zawierających tajemnicę zawodową radcy prawnego, w tym informacje objęte tajemnicą bankową, na prywatną skrzynkę mailową znajdującą się na publicznym serwerze, czym naruszył obowiązujące go procedury bezpieczeństwa swojego pracodawcy (Bank

SA), w tym „Zasady bezpieczeństwa informacji chronionych w Banku SA” stanowiące załącznik do Uchwały nr [...] Zarządu B. z dnia [...] r. oraz „Tryb akceptowalnego użycia zasobów SIB w Banku SA” stanowiący załącznik do Decyzji nr [...] Dyrektora Dyrektora Biura Zgodności, Bezpieczeństwa i Obsługi Prawnej Banku SA z dnia [...] nie dochowując norm staranności, rzetelności i uczciwości wymaganych od radcy prawnego oraz co równocześnie spowodowało począwszy od dnia 28 grudnia 2017 r. do dnia wydania postanowienia o zmianie postanowienia o przedstawieniu zarzutów brak kontroli dostępu oraz możliwość uzyskania nieuprawnionego dostępu przez osoby trzecie lub utratę danych, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 6, 12 ust. 1 oraz 23 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego – powoływanego dalej jako: KERP, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r., w związku z art. 8 KERP oraz art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych – powoływanej dalej jako: u.r.p.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] orzeczeniem z dnia 30 czerwca 2022 r., sygn. akt [...], uznał obwinionego radcę prawnego S. P. za winnego tego, że: w dniu 28 grudnia 2017 r. usiłował dokonać, a częściowo dokonał, działając z pomocą pracownika pokrzywdzonego Banku SA J. G., ale bez wiedzy, bez zgody i bez porozumienia z uprawnionymi pracownikami lub organami B., zaboru dokumentów stanowiących własność B. lub zawierających dane należące do B. lub zawierających dane o charakterze tajemnicy bankowej lub tajemnicy przedsiębiorstwa i do dnia wydania dzisiejszego orzeczenia nie przedstawił pokrzywdzonemu Bankowi SA informacji jakie informacje pozyskał lub nadal posiada oraz w jaki sposób były one lub nadal są przechowywane i zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych oraz do dnia dzisiejszego uniemożliwił pokrzywdzonemu wykonanie czynności kontrolnych lub zabezpieczających w odniesieniu do tych danych, czym nie dochował należytej staranności, rzetelności i uczciwości wymaganych od radcy prawnego do dnia wydania niniejszego orzeczenia tj. winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 6, 12 ust. 1 oraz 23 KERP, stanowiącego załącznik do uchwały [...] Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z

dnia 22 listopada 2014 r., w związku z art. 8 KERP oraz art. 64 ust. 1 u.r.p. i za czyn ten na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 3 u.r.p. wymierzono mu karę pieniężną w wysokości 10000 zł; na podstawie art. 70⁶ u.r.p. zasądzono od obwinionego radcy prawnego S. P. na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] kwotę 3000 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego.

Odwołanie od powyższego orzeczenia złożył obwiniony radca prawny S. P.

Po rozpoznaniu tego odwołania, **Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, orzeczeniem z dnia 24 kwietnia 2023 r., sygn. akt [...], uchylił zaskarżone orzeczenie i umorzył postępowanie, zaś kosztami postępowania obciążył Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.**

Kasację od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 24 kwietnia 2023 r., sygn. akt [...], złożył radca prawny K. B. - pełnomocnik pokrzywdzonego Banku S.A. W kasacji zarzucił:

1. rażące naruszenie prawa procesowego poprzez przyjęcie, że OSD nieprawidłowo „poprawił” opis czynu z postaci skutków będących następstwem działania z 28 grudnia 2017 r. do mających charakter ciągłych zachowań w postaci braku przekazania informacji jakie informacje pozyskał (obwiniony – przyp. wł.) lub nadal posiada, w jaki sposób je przechowuje, jak zabezpieczył przed dostępem do osób trzecich oraz uniemożliwił wykonania czynności kontrolnych lub zabezpieczających” (s. 4 uzasadnienia orzeczenia) w sytuacji, w której zgodnie z art. 399 §1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ u.r.p. sąd ma możliwość zakwalifikowania czynu według innego przepisu prawnego jeżeli w toku rozprawy okaże się, że jest to dopuszczalne nie wychodząc poza granice oskarżenia,
2. rażące naruszenie prawa procesowego poprzez uznanie, że: „[...] zarzut celowego braku informowania oraz uniemożliwienia dokonania czynności kontrolnych czy zabezpieczających - jest bardzo śmiały w swym znaczeniu, bo być może mieści się w granicach historycznych zdarzenia, ale już niekoniecznie w granicach wniosku o ukaranie”, w sytuacji, w

której zgodnie z art. 399 § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ u.r.p. sąd ma możliwość zakwalifikowania czynu według innego przepisu prawnego jeżeli w toku rozprawy okaże się, że jest to dopuszczalne nie wychodząc poza granice oskarżenia,

3. rażące naruszenie prawa materialnego poprzez uznanie, że „samo występowanie skutku nie oznacza czynnego zachowania radcy prawnego w sposób sprzeczny z zasadami etyki radcy prawnego” (s. 5 uzasadnienia orzeczenia) w sytuacji, w której na radcy prawnym ciążył obowiązek zachowania w poufności wszystkich informacji, o których uzyskał wiedzę w związku z wykonywaniem pracy u Skarżącej, a w konsekwencji spoczywał na nim prawny, szczególny obowiązek zapobiegnięcia skutkowi co stanowi o odpowiedzialności karnej za przestępstwo skutkowe popełnione przez zaniechanie zgodnie z art. 2 k.k. Podnosząc te zarzuty **wniósł** o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika pokrzywdzonego Banku S.A. jest oczywiście bezzasadna, co uzasadniało rozpoznanie jej na posiedzeniu, w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 u.r.p. Przyjmuje się, że oczywista bezzasadność kasacji ma miejsce wtedy, gdy Sąd Najwyższy stwierdza w sposób niebudzący wątpliwości, iż nie wystąpiły w sprawie uchybienia z art. 439 k.p.k., ani też nie wystąpiły inne rażące naruszenia prawa zarzucane w kasacji, a jeżeli nawet wystąpiły, to z całą pewnością nie mogły one mieć istotnego wpływu na treść zaskarżonego kasacją orzeczenia. Kasacja w sprawach dyscyplinarnych radców prawnych jest nadzwyczajnym środkiem odwoławczym i jej podstaw (przyczyn kasacyjnych) nie można w żadnym wypadku łączyć z przyczynami charakterystycznymi dla odwołania, będącego w postępowaniu dyscyplinarnym odpowiednikiem apelacji z postępowania karnego. W myśl art. 62² ust. 1 u.r.p. kasacja strony jest wnoszona od orzeczenia wydanego przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w drugiej instancji sądu, nie zaś od orzeczenia sądu dyscyplinarnego

pierwszej instancji. W przypadku odwołania w sprawach dyscyplinarnych zarzuty mogą obejmować: obrazę prawa materialnego (art. 438 pkt 1 k.p.k. i art. 438 pkt 1 a k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 u.r.p.), obrazę przepisów prawa procesowego (art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 u.r.p.), błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia (art. 438 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 u.r.p.), rażącą niewspółmierność orzeczonej kary (art. 438 pkt. 4 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 u.r.p.). Kontrolą kasacyjną objęte są natomiast wyłącznie kwestie ujęte w art. 62³ u.r.p., czyli rażące naruszenie prawa oraz rażąca niewspółmierność orzeczonej kary dyscyplinarnej. O „rażącym” naruszeniu prawa (przepisów dyscyplinarnego prawa materialnego, jak też przepisów dyscyplinarnego prawa procesowego), oprócz uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 u.r.p. (gdzie są wskazane tzw. bezwzględne podstawy uchylania zaskarżonego orzeczenia), można zaś mówić tylko wtedy, gdy doszło do poważnej obrazy prawa, a więc odgrywającej przy rozstrzyganiu sprawy zasadniczą rolę. Nadto Autor kasacji musi wykazać, że zarzucane w kasacji naruszenie prawa, oprócz tego, iż ma charakter „rażącego”, mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją orzeczenia sądu odwoławczego czyli, że uniknięcie przez sąd odwoławczy ewentualnych uchybień, na które wskazuje kasacja, musi nieodzownie stwarzać realną perspektywę wydania orzeczenia odmiennego w swojej treści, niż orzeczenie zaskarżone kasacją (por. W. Kozielewicz, Kasacja w sprawach dyscyplinarnych, w: I. Nowikowski (red.), Problemy stosowania prawa sadowego. Księga ofiarowana Profesorowi Edwardowi Skrętowiczowi, Lublin 2007, s. 336 – 346, W. Kozielewicz, Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i notariuszy, Warszawa 2023, s. 127 – 139).

W realiach niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie dla jej rozstrzygnięcia w postępowaniu odwoławczym, miało ustalenie co do faktycznej podstawy odpowiedzialności dyscyplinarnej obwinionego radcy prawnego S. P., a więc faktycznego określenia czynu mu zarzucanego oraz czynu mu przypisanego. W doktrynie procesu karnego, już od wielu dziesięcioleci, podkreśla się, że orzeczenie sądu nie może „wyjść” poza granice tego samego zdarzenia faktycznego, które jest podstawą oskarżenia i które miał na myśli oskarżyciel, dopatrując się w jego przebiegu przestępstwa (por. np. S. Śliwiński, Polski proces karny przed sądem

powszechnym, cz. I. Zasady ogólne, Warszawa 1948, s. 205 – 206). Tak samo należy postąpić jeśli chodzi o określenie „granic” czynu w postępowaniu dyscyplinarnym, jak i tzw. tożsamości czynu w tym postępowaniu, gdzie „porównujemy” ze sobą dwa procesowe opisy tego samego konkretnego czynu. Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego kasacją orzeczenia z dnia 24 kwietnia 2023 r., sygn. akt [...], przekonywująco wywiódł, że ocenie pod kątem zaistnienia przewinienia podlegało zachowanie obwinionego radcy prawnego S. P. w dniu 28 grudnia 2017 r. Sąd Najwyższy podziela to stanowisko i nie widząc potrzeby powtarzania argumentacji Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie odsyła do podanego wyżej pisemnego uzasadnienia tego Sądu. Oczywistym jest, iż tak procedując Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, nie naruszył i to rażąco przepisów prawa wskazanych w kasacji. Z uwagi na zaistnienie przeszkody dla dalszego toczenia się postępowania dyscyplinarnego w sprawie obwinionego radcy prawnemu S. P., w postaci ustania karalności zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego, prawidłowym jest zatem rozstrzygnięcie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, który uchylił zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] z dnia 30 czerwca 2022 r., sygn. akt [...], i umorzył postępowanie (por. treść art. 70 ust. 2 u.r.p., art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k i art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 u.r.p.).

Kierując się przedstawionymi powodami Sąd Najwyższy, z mocy art. 535 § 3 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt. 1 u.r.p., rozstrzygnął jak w postanowieniu.

[M. T.]

(r.g.)

